

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Tortvra.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

TYRANN. TORNEAMENT. TORTVRA.

morem cädem in constantem virū. damnum & punitionem malorum.
Sil.ver.metus q.1.

TYRANNVS.

Tyrannus secundum Grc. in libr. mortal.est, qui in repu. non iuridice principatur, quod duplicit fieri potest, vel quia & si sit verus dominus, non tamen tempub. regit debito modo, sed ad propriam utilitatem, imponendo ei grauamina, vt sit hodie quasi ubique: vel quia usurpauit sibi dominium vi armorum, vel alijs vijs iniquis: & talis propriè dicitur tyrannus, & à quolibet de populo licite potest occidi, quando non est recursus ad superiorē, à quo possit iustitia fieri: secundum Thom. 2. sent. d. vi. q. 2. a. 2. ad vlt. ibi defendit dictum Tullij. l. d. offic. Huius enim ratio potest esse quia talis tyrannus habet bellū iniustū contra omnes de populo, & hi contra eum habent iustū bellum: ideo licet, nisi ex hoc maior populi sequeretur turbatio, vel maius damnum. Et si occidatur, non occidatur priuata testate, sed publica, alias non licet: secundum Tho. de regu. princip. cap. 6. De Tyranno autem primo modo dicto non sic licet, ideo fuit reprobata propositione in concilio Constantiū. dicens quemlibet tyrannum à quolibet posse occidi. supra, Bannitus, §. 1. in ver. sedatio per totum. Licet tyrannus mortaliter peccet faciendo opus iustitiae, quod sibi non competit, cum non habeat verū dominium: tamen illi, qui rogant, & petunt ab eo opus iustitiae, quam alio modo habere non possunt, excusantur: quia non suadent ei peccare mortaliter, sed maius malum vitare. Etenim maius malū dominati tyraonicē sine iustitia, quam sit dominari, & iustitiā tenere, quamvis utrumque sit peccatum in ipso, sicut minus malū est fornicari, quam adulterare. Ideo si quis adulteranti suadeat fornicari potius, non peccat: vt dicit Cai. ibi, sic in proposito. Et quod hoc sit licitum, probat vsus omnium degentium sibi tyrauno. Ita concludit Caieta. ibi in summ. & Bene. Deus autem tyranos regnare permitit in

TORNEAMENTVM.

TORNEAMENTA qua fiunt, ut homines vires suas experiantur, vel causa addiscendi armotum vsum, si non essent prohibita ab ecclesiā, nec inesse periculū vitæ corporis, vel animæ, essent licita, sed quia prohibetur. c. 1. cod. tit. & xp̄ p̄roueniunt mortes, & pericula animæ & corporis: ideo mortaliter peccant facientes, sicut supradictum fuit de duello, & hasilus: vnde & ibi morientes, etiā quod eos peccant, ecclesiastica carent sepulta, vt ibi canon vult.

P V G N A N S torneamento est reus homicidij, & iuregulatis, si ibi aliquis occiditur, etiā à casu: quia cum de operā rei illicitæ, quicquid accidit, sibi imputatur. de hom. cap. fi. & si vulnus ibi accipiat, & extrā moriatur, & sit certum q̄ ex illo vulnera mortuus est, nō poterit in sacro sepeliri. Secus si est dubium: quia pœnae sunt restringendæ. Similiter si non causa pugnandi accelerat, sed alia, & ibi mortuus est, etiam à casu, vel vulneratus. Quod si animo pugnandi quis accessit, non tam pugnauit, & ibi aliquis fuit occisus, non poterit secundum Gof. promoueri ad ordinem: quia ad rem cōdemnatā accessit. Episcopus tamen cum tali dispensare poterit, sicut de existētibus in bello iniusto, sed non occidentibus, vt dicit Sil. ver. homicidium. 3. §. 6.

TORTVRA.

TORTVRAM inferens aliquis ne indicis sufficientibus, vel semiplena probatione precedente, vel personis, quas de iure torqueat nō potest, mortaliter peccat: quia proximo damnum, iniuriamque infert, & contra iustitiam facit.

T O R Q U E R I nō debet impubes minores 14. annorū, licet credi possint. l. cūm Silleianū. c. ad Sill. Milles, mulieres pregnantes non debent torqueari, etiam indirecte, vt dādo falsa ad cruciandum eos sici, & huīnsmodi. Item quādō aliter quam per torturā potest veritas exigi, non debet quis torqueat, neque

neque nouiter, sine nouis indicijs debet quis torqueri, quāuis sufficiat variationes ad nouiter torquendū : sec. Inn. in c. quoniam de proba. & Bart. in l. de minore ff. de quæst.

³ F E R V L A & flagella non dicuntur tormenta, vel torturæ ff ad sena. con. Sille. l. i. impuberti. & sine sufficientibus indicijs, vel semiplena probatione quis torqueri non debet.

⁴ Q uod publicam habet autoritatē, iudicabit qualia indicia sufficiēt. c. de qu. milites. Caucait tamen, vt secundū rationem arbitret: vt dicit Tho. super lob. c. 10. ne anima propriæ præiudicium faciat iniultū arbitrandō.

⁵ C O N F E S S I O facta ex tortura, sine indicijs, vel semiplena probatione, nō valet. ff. de quæst. l. i. neque per indicia frequentia confirmatur. Bal. in l. s. c. de accus. Not. sec. Ang. in li. de maleficijs, quod quando quis nō est tortus sufficiens secundū indicia habita, potest tortura reperi, & dicit de consuetudine hoc esse arbitriatum. Dat p̄ceptū Paris in suo trac. de Syndicatu, quod iudex protestetur, quod vult superedere in tortura, & eam repetere quod oportuerit. Debenit interuenire aliqui dies quietis 8, vel 10. & torqueat pro eisdem indicijs ultra tres vices vi detur esse immoderatum, & malè factum: secundum Bar. in l. s. c. de quæst. Nec peccat iudex secundum allegata, & probata inquitens.

TRANSACTIO.

Transactio à quo fieri potest? Dic ab eo, qui potest donare. Donatio §. 3. Quomodo possit fieri in crimina libus, vel spiritualibus, prætermitto de hac materia, qua potius ad litigantes, quā ad confessores pertinet. Si tamen vis de ea scire, vide Sil. & Tab. ibi, &c. de transac. per tot.

TVTELA.

¹ T V T E L A est triplex, vna legi ma, quæ datur à lege, quando pater filio nō dedit testamenta. Alia testamentaria, quæ datur à patre in testamento. Alia datus, quæ datur à iudice. Insti. qui mo. tu. fi. & de curatorib.

² C L E R I C I & ipsi possunt suscipe

re legitimā tutelam, nō tamē cogi possunt ad accipiedum: testamentariam verò, aut datinā, nō possunt recipere.

Episcopi, clericij, religiosi tenentur cū licentia suorū superiorum miferabilē personarum tutelam recipere. c. monachi. 16. q. 1. & sic concord. c. generaliter. 16. q. 1. & c. 1. & f. 88. d. c. peruenit. 86. d. & c. Cyprianus. 21. q. 3. Aliqui dicunt, & male, Episcopum non posse recipere tutelam legitimam: vt dicit Sil. ibi. q. 3.

³ A D tutoris pertinet pupilos à criminibus intacts seruare, & eorum res ab iniuria: vt in c. 1. 12. q. 1. & eorum pecuniam, vel bona mobilia, quæ ad nihilum valent, eis seruata, cōuerte in prædia, ex quibus percipiāt aliquē fecundum. Nam secun. Bart. in l. tutor. §. 1. ff. de admi. tu. Si pecuniam pupilli tutor non ponit in prædijs, tenetur pupillo de fructibus, quos percipere poterat, deductis expensis, & periculum, si tamen potuit emere, vel alio bono modo lucrari, alias non tenetur. Idem dic, vbi est statutum, vt omnia bona mobilia pupilli vendantur, vt de pecunia pupillus acquirat luctum, si non facit tutor cum potest, tenetur ad intereste. Et quia illicita est usura, debet de illis negotiati: secundum loan. de Ana. in c. quia in omnibus. de usuris. Et bona est cautela, vt faciant eum cōsilio parentum: quia sic præsumitur quod absit dolus, & culpa à tute.

arg. l. etiam. c. si tu. vel cur. inter. Et sic si per negligentiam passus est acquisita deperire, vel non acquisuit pupillo, cum posset, tenetur de suo proprio satisfacere. l. nō est ignotum. c. de admi. tuto. Idem in prælato. glo. sing. in c. placuit. 16. q. 3.

⁴ T V T O R. tenetur facere inuentariū de rebus pupilli, nisi ex iusta causa, & necessaria impediatur. l. tutor, qui remiserit, quod potest, vel aliter habeat consuetudo: secundum Bar. in d. l. tutor, & tenetur facere quam primū potest, aliter videtur in dolo. l. hæc conditio. ff. de condi. & demō. si tamen administravit, aliter non. Si ta-

O. 3. men

